

FRA STORKONGEMYNT TIL TUGTHUS-SKILLING

I et numismatisk marked som bobler av overskudd er det med stor glede vi kan ønske velkommen til en ny storauksjon i regi av Oslo Mynthandel. Antallet myntsamlere i Norge fortsetter å øke, og interessen sprer seg til alle numismatikkers områder. Vi gjør vårt beste for å finne objekter til alle de spennende samleområdene hvor entusiastene jakter for å fylle hull i samlingen.

Toppen av kransekaken denne gang må utvilsomt sies å være Sverre Sigurdsson-penningen fra 1180-tallet. Storkongen Sverre var den eneste som preget en tosidig mynt på 1100-tallet, og han hadde finansielle muskler til å prege en skikkelig mynt med en vekt som langt oversteg datidens brakteater. Myntportrettet av en skjeggprydet konge kan du forresten også finne igjen i en av portrettbystene i Nidarosdomen (se forsiden).

Det er første gang denne penningen kommer på auksjon i Norge. Totalt kjennes det tre slike penninger i privat eie, og vi i Oslo Mynthandel er stolte over at vi har omsatt alle disse tre penningene. Vi gleder oss over at vi gjør vårt for at sjeldne norske mynter skal finne et nytt hjem hos ivrige Liebhabere.

Sverre-penningen er en av flere middelaldermynter på auksjonen, som deretter fortsetter med høydepunkter innen mark- og skillingsperioden fra Christian IV til Carl XV. Specie- og skillingsmynten ellers kan fremvise en rekke pene og sjeldne Liebhaberobjekter, på samme måte som kroneavdelingen, hvor en 2-krone i 0-kvalitet fra 1888, det beste av alle årstall, vil komme til å friste mange i den forhåpentligvis fullsatte auksjonssalen. I krone/øre avdelingen finner du dessuten, i tillegg til alle de ekte årgangmyntene i 0-kvalitet, også et eksemplar av en falsk 1-krone som ble laget under jobbetiden på 1920-30-tallet. En dyktig arbeidsløs håndverker laget sine "egne" kronestykker på denne tiden, og det er et slikt nær-historisk objekt du kan innlemme i samlingen.

Apropos vanskelige tider og tvilsomme personer - en skilling fra Christiania Tugthus fra 1769 bør absolutt friste samlere av slike historiske objekter. Tugthusets innsatte måtte arbeide hardt for å

tjene husets egne penger, som kunne brukes til å handle varer hos Spisemesteren. Det finnes fire typer av disse skillingene, og dette eksemplaret fra 1769 er et av meget få privateide eksemplarer.

Også ivrige seddelsamlere kan glede seg til vårens storauksjon. Kroneseddel-avdelingen er kanskje større enn noen gang, og prydes ikke minst av hele 8 sedler fra Oscar II.

En 500-krone seddel fra 1916, signert av H. V. Hansen, er et superobjekt som vi for andre gang kan tilby samlerne på vår auksjon. Det må være 1900-tallets sjeldneste seddel utstedt av Norges Bank.

Svært mange norske myntsamlere har med iver kastet seg over mynter fra andre land, og vi ser det som en stor utfordring å finne frem til objekter som kan fylle huller i samlingen til flest mulig av dem. Derfor har vi denne gang interessante avdelinger med blant annet danske, finske og russiske mynter, fra Finlands eldste mynt preget i 1864 til en samling russiske mynter som ble bygget opp på 1980-tallet, i god tid før det som idag med rette kan betegnes som verdens "hotteste" marked tok av. Innimellom godbitene her finner du også en rubel som tidligere inngikk i Vidkun Quislings samling, og du finner to mynter preget i platina på 1830/1840-tallet, store sjeldheter fra denne perioden. Og vil du ha en "russisk" kuriositet, kan du satse på eksemplaret av 5-kopeken som svenskene preget i 1787 for å ødelegge den russiske økonomien. Meningen var å oversvømme det russiske markedet med slike svenskpregede forfalskninger, men svenskene tok (som vanlig) feil og plasserte en kongekrone i stedet for en keiserkrone over den russiske dobbeltørnen.

Vi runder av det hele med en spennende romersk og byzantinsk avdeling hvor svært mange keisere er representert, og med en stor avdeling lotter hvor det er mange gode kjøp å gjøre.

Grand Hotel er stedet for alle numismatiske entusiaster i Norge. Hold av datoene 26 og 27 april. Vel møtt til noen sprudlende overskuddstimer.

Gunnar Thesen

Ronny Hatletvedt

OSLO
MYNTHANDEL

Oslo Mynthandel AS, Inkognitogaten 33, 0256 Oslo, Norway

Postboks 2745 Solli, 0204 Oslo

Telefon: 23 10 00 00 Telefax: 23 10 00 01

E-mail: kontakt@oslomynthandel.no

www.oslomynthandel.no

OSLO MYNTHANDEL AS

Avholder auksjon nr. 60 i Rococosalen, Grand Hotel, Oslo

Karl Johans gate 31, 0159 Oslo

26. og 27. april 2008

INNHold/CONTENTS

Slik får du størst glede av vår offentlige auksjon.....	4
Auksjonsbetingelser/Terms of the auction.....	5
Medaljer/Medals.....	7
Poletter/Tokens.....	13
Sedler/Banknotes.....	15
Sedler fra Peder S. Madsens samling del 3.....	25
Mynter/Coins	
Norge/Norway	
før 1873/before 1874.....	51
etter 1873/after 1873.....	74
Utenlandske mynter/Foreign coins.....	85
Antikke greske, romerske og bysantinske mynter/Ancient Greek, Roman and Byzantine coins.....	117
Temaartikkel: Kong Sverre – 1100-tallets store myntherre.....	133
Litteratur/Bibliography.....	138
Oppnådde priser auksjon 59/Prices realized Auction 59.....	139

Fra og med 1. juli 1983 er mynter og sedler som er eller har vært gyldig betalingsmiddel fritatt for m.v.a.

Fra 1. september 1997 gjelder dette også for myntsett. For andre objekter, for eksempel medaljer, tilkommer 25% m.v.a. på salæret ved levering i Norge.

Avgiftspliktige objekter er merket med *.

VISNING/ON VIEW

Onsdag 23. og torsdag 24. april kl 10:00-16:00, fredag 25. april kl 10:00-20:00

Oslo Mynthandel AS, Inkognitogt. 33, Oslo (2. etg.)

PROGRAM FOR AUKSJONSDAGENE

Lørdag 26. april

kl 09:00 : 1-527

kl 13:30 : 528-1024

Søndag 27. april

kl 12:00 : 1025-1296

kl 14:00 : 1297-1480

KVALITETSBETEGNELSER

0	-	Usirkulert mynt
01	-	Meget pent eksemplar
1+	-	Pent eksemplar
1	-	Fullgodt eksemplar
1-	-	Ikke fullgodt eksemplar
2	-	Dårlig eksemplar
VK	-	Variierende kvaliteter

1+/01 Betyr at hele mynten er mellom 1+ og 01 / Means that the coin is between VF and EF

1+)(01 Betyr at mynten er 1+ på aversen og 01 på reversen / Means that the coin is VF on the obverse and EF on the reverse

GRADES OF PRESERVATION

Unc	-	Uncirculated
EF	-	Extremely Fine
VF	-	Very Fine
F	-	Fine
VG	-	Very Good
G	-	Good
VK	-	Various Grades

SLIK FÅR DU STØRST GLEDE AV VÅR OFFENTLIGE AUKSJON

En offentlig myntauksjon er en opplevelse du absolutt bør få med deg. Opplev stemningen, møt andre samlere, få en spennende dag.

Å delta på auksjonen er helt uproblematisk:

Du kommer,
du byr så lenge du vil,
du betaler og henter ut dine objekter,
du går lykkelig hjem.

Hvis du likevel lurer på enkelte ting og vil være topp forberedt, kan det lønne seg å bruke noen minutter på å lese gjennom noen enkle regler for at du skal få mest mulig ut av å være til stede.

FØR AUKSJONEN:

- 1: Katalogen du nå holder i hånden er det viktigste verktøyet du har før auksjonen. Jo mer tid du bruker på å lese gjennom den, jo større mulighet har du til å gå fornøyd hjem fra auksjonen. Forbered deg godt, merk av de objektene du er spesielt interessert i, og gjør deg opp en mening om hvor langt du vil gå i budgivningen.
- 2: Det er visning av alle auksjonsobjektene på bestemte tider som du finner et annet sted i dagens katalog. Benytt deg av visningen hvis du har mulighet, det er alltid positivt å se et objekt med egne øyne før du byr.
- 3: Hvis du ikke har mulighet til å overvære auksjonen, kan du sende inn dine bud pr. post eller på fax. Jo tidligere du sender inn ditt bud, jo større sjanse har du til å få dine objekter. Ved to like skriftlige bud gjelder det første som blir levert som vinner. Fristen for disse budene finner du i katalogen.
- 4: Når du kommer til auksjonslokalet på auksjonsdagen, skal du først registrere deg som budgiver med navn og adresse. Stedet der du skal gjøre dette finner du i et rom like ved auksjonssalen. Etter at du har registrert deg, får du utlevert en auksjonsspake med et nummer.

UNDER AUKSJONEN:

- 5: Denne spaken skal du bruke når du byr på et objekt. Hold den godt synlig. Auksjonarius har en stor sal å holde oversikt over, derfor nytter det ikke å gjemme spaken bak en rygg og tro du er med på budgivningen. Hold spaken oppe helt til du ikke vil være med lenger, eller til du har fått tilslaget. Auksjonarius sier hvilket nummer som har fått tilslag på objektet. (På vitsetegninger og i gamle filmer og omtaler fra auksjoner er det budgivere som byr ved å hoste, bøye en finger eller nikke på hodet. Det hjelper deg garantert ikke på vår auksjon!)
- 6: Auksjonarius starter budgivningen på hvert enkelt objekt. Noen ganger til utropspris, andre ganger til en høyere pris. Det sistnevnte skjer hvis det er kommet inn flere skriftlige bud som ligger over utropsprisen. Budgivningen deretter følger faste intervaller. Hvis et skriftlig bud og budet i salen er likt, har det skriftlige budet fortrinnsrett. For å få objektet da må du derfor gå et hakk videre opp. På våre auksjoner bruker auksjonarius som regel å selge ca. 150 objekter i timen. Men det er ingen garanti – det kan gå raskere eller saktere. Følg derfor godt med, og vær inne i auksjonssalen i god tid før ditt/dine objekter skal selges.

ETTER AUKSJONEN:

- 7: Etter at du har fått tilslaget, kan du løse inn og hente objektene dine utenfor auksjonssalen. Objektet er i auksjonshusets eie inntil full betaling er foretatt. Husk at du i tillegg til tilslagsprisen betaler en provisjon som skal dekke alle omkostninger ved auksjonen, fra katalogproduksjon til leie av lokaler, kontorleie osv.

* * *

- 8: Husk at en auksjonskatalog ikke er noen prislister. For at det skal bli en auksjon må utropsprisene settes lavere enn katalogprisene, og billigere objekter vil vanligvis få lavere utropspriser i forhold til katalogprisen enn dyre og sjeldnere objekter. Du kan med andre ord ikke lese noen prisvurderinger ut av en auksjonskatalog, bare auksjonshusets vurdering av hva som vil gi hvert enkelt objekt størst mulig budpotensiale.

Vel møtt på auksjonen, det vil du ha stor glede av !

AUKSJONSBETINGELSER

1. Auksjonen er offentlig og frivillig. Hvis ikke annet er opplyst, vil det være flere innleverere til auksjonen.
2. Auksjonens gjenstander selges i den stand som de er beskrevet og fremvist før auksjonen begynner. Kjøperne har selv anledning til å besiktige og bedømme gjenstandene før auksjonen, og reklamasjoner etter klubbeslag er falt vil derfor ikke bli godtatt. Auksjonærens ansvar overfor dem som inngir skriftlig forhåndsbud er begrenset på samme måte.
3. Auksjonæren vil utvise aktsomhet ved alle beskrivelser av objekter. Hvert objekt anses for ekte og autentisk hvis det ikke er gitt uttrykk for noe annet.
4. Ethvert bud som blir avgitt er bindende. Budgivere må være myndige, 18 år eller eldre.
5. Forhåndsbud til auksjonen må være skriftlig og være mottatt av auksjonæren før auksjonen begynner for å komme i betraktning.
6. Auksjonsoppdrag behandles omsorgsfullt.
Dog er auksjonæren ikke ansvarlig for mulige feil eller misforståelser i kjøpsoppdraget.
7. Ved bud fra kjøpere som er ukjente for auksjonæren, og/eller ikke er avgitt med referanser til andre kjente personer, kan bud avvises av auksjonæren, som alene tar denne avgjørelsen i dette spørsmålet.
8. Auksjonæren kan alene avgjøre om personer får delta i auksjonen. Videre kan han alene avvise bud. Auksjonæren kan også trekke tilbake, omgruppere eller dele objekter. Han vil ved uenighet under auksjonen utlyse ny budgivning, eller bestemme hvilken av budgiverne som skal få tilslaget.
9. Budgiver som byr på andres regning er solidarisk ansvarlig for betaling av kjøpet, således at auksjonæren kan holde seg til budgiver og tredjemann for oppfyllelse.
10. Alle bud avgis i norske kroner. Et objekt betraktes som solgt til den som byr høyest. Ved flere like, skriftlige bud gjelder de auksjonæren først registrerte. Skriftlige bud reduseres ned maksimalt til 10 % prosent over nest høyest bud.
Eksempel: utrop 500,- og tre skriftelige bud, kr 600,- kr 700,- og kroner 1200,-. Budgivningen vil da starte på kr 750,- og dette vil få tilslaget om (salen) tilstedeværelse ikke byr.
11. I tillegg til salgssummen kommer 18 % i salær.
12. Ved forsendelse betaler kjøperen portoutlegg, spedisjon, samt kr 50,- i ekspedisjonsgebyr. Alle forsendelser skjer for mottagerens regning og risiko.
13. Salg skjer mot kontant betaling, senest 10 dager etter auksjonen eller faktura er avsendt. Ved senere betaling påløper 2 % rente pr. påbegynt måned. Hvis betalingen ikke er skjedd senest 30 dager etter auksjonen er avholdt, uansett om faktura er mottatt, kan auksjonsobjektet selges for kjøperens regning og ansvar. Auksjonæren bestemmer alene på hvilken måte slikt salg gjennomføres og uten videre meddelelse til den opprinnelige kjøper, som holdes ansvarlig for ethvert økonomisk tap, herunder tapt provisjon og redusert salgspris. Eventuelle omkostninger i forbindelse med inkasso og videresalg blir også belastet den opprinnelige kjøper.
14. Risikoen for objektet går over til kjøper ved tilslaget, dog går eiendomsretten til objektet ikke over til kjøper til kjøpesummen i sin helhet er betalt.
15. Hvis det til tross for dette reglementet skulle reises innsigelser mot auksjonær eller innleverer, må slikt gjøres innen 10 dager etter at objektet er utlevert eller avsendt. Innsigelser kan ikke gjøres gjeldende hvis objekter ikke er betalt innen 30 dager fra auksjonens avholdelse. Det samme gjelder innsigelser gjeldende objektets ekthet. Innsigelser vedrørende objektets kvalitetsangivelse aksepteres ikke, da kvalitetsbedømmelsen er gitt under utøvelse av det beste skjønn og hver budgiver selv har anledning til å gjøre seg opp mening om kvaliteten før auksjonen.
16. Oslo vedtas som verneting for alle tvister som måtte utspringe fra auksjonen eller dette reglement.
17. Reglementet er inntatt i våre kataloger, og ved avgivelse av bud - skriftlig eller i auksjonslokalet - ansees budgiveren å ha gjort seg kjent med og akseptert dette reglementet.

TERMS OF THE AUCTION

1. The auction is open for the public and participation is voluntary. Unless otherwise stated, various consignments will be auctioned.
2. The auctioned items are sold in the condition described and shown prior to the auction. Potential bidders have the opportunity to appraise and to investigate the items before the auction. Consequently, complaints about the items following acceptance of a bid will not be acknowledged. This restriction on complaints also applies to written advance bids.
3. The duty of the auctioneer is to show reasonable care regarding all description of the objects. Each item may be assumed to be genuine and authentic unless otherwise stated.
4. Any bid which is offered is binding. Bidders must be of legal capacity, i.e. at least 18 years old.
5. In order to be considered, advance bids must be in writing and must be received by the auctioneer before the auction begins.
6. While the auction is to be conducted carefully, the auctioneer is not responsible for possible mistakes or misunderstandings on the part of the buyer.
7. Bids may be refused by the auctioneer at his own discretion if the bids are from a person unknown to the auctioneer and/or the bids are given without reference to someone known to the auctioneer. The auctioneer shall alone have authority to settle these issues.
8. The auctioneer alone has the authority to decide if persons may participate in the auction. Furthermore the auctioneer may refuse a bid. The auctioneer may also withdraw, rearrange or divide items. In the case of disagreement during the auction, the auctioneer may announce bidding or may decide which of the bids should be accepted.
9. Agents bidding for principals are completely responsible for payment of a bid. Therefore, the auctioneer can hold the bidder and third part principals responsible for payment.
10. All bids are given in Norwegian kroner. An item being auctioned is sold to the highest bidder. In case of identical bids, a written bid takes priority. A written bid is reduced to a maximum of 10 % over the next highest bid. Example: Where there is an oral bid of kroner 500,- and three written bids of kr 600, kr 700, and kr 1200, the written bid of kr 1200 might be reduced to kr 750 (in the case about 7 % over the second highest bid). Kr 750 will then be accepted as the offer unless higher oral bids are made.
11. A 18 % fee is added to the bid.
12. If the item is to be sent, the buyer must pay the postage, insurance, customs declaration and kr 50,- in handling fee. All items are sent at the buyer's expense and risk.
13. The sale is completed by the payment of cash, at the latest 10 days after the auction or, in the case of advance bids, after an invoice is sent. In the case of later payment, 2 % interest is charged per month of fraction thereof. If payment has not taken place at the latest 30 days after the auction, whether or not an invoice is received, the item may be sold at the original buyer's cost and responsibility. The auctioneer may alone decide how such a sale is to be carried out. The sale may take place without further notice to the original buyer who is held responsible for any economic loss due to lost commission or reduced sales prices.
14. The risk of damage to the item passes to the buyer on acceptance of the bid. However, property rights do not pass to the buyer until the bid is paid in its entirety.
15. If, in spite of these regulations, objections are not raised about the auctioneer or the consignments, these objections must be raised within 10 days after the object is delivered or sent. Objections cannot be maintained if the items are not paid for within 30 days after the auction. These restrictions also apply to complaints regarding the authenticity of items. However, complaints about specifications of quality of items will not be accepted when the appraisal of quality is based on the exercise of best judgment and when each bidder has had the opportunity to make up his own mind about the quality before the auction.
16. Oslo is accepted as the venue for settlement of all disputes which may arise from the auction or these regulations.
17. These regulations are incorporated into our catalogues. When a bid is offered – written or oral – it is assumed that the bidder is aware of and has accepted these regulations.